

СУДОВЕ УПРАВЛІННЯ

В. А. Капустинський
*кандидат юридичних наук,
керівник апарату Вищого
спеціалізованого суду України
з розгляду цивільних і кримінальних
справ, заслужений юрист України*

І. С. Салійчук
*начальник фінансово-економічного
управління Вищого спеціалізованого
суду України з розгляду цивільних
і кримінальних справ,
заслужений економіст України*

СТРАТЕГІЯ АДМІНІСТРУВАННЯ АПАРАТУ ВИЩОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО СУДУ УКРАЇНИ З РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ У СФЕРІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА 2013–2015 РОКИ

Адміністрування апарату ВССУ у сфері фінансово-економічного забезпечення на 2013–2015 роки передбачає врахування положень, закріплених у Основних принципах незалежності судових органів, схвалених резолюціями Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй (ООН) від 29 листопада та 13 грудня 1985 р. [1]. Цими принципами передбачено, що кожна держава-учасниця повинна надавати відповідні засоби, які давали б змогу судовим органам належним чином виконувати свої функції. Підґрунтям для їх реалізації є алгоритми та процедури, передбачені Резолюцією 15-го пленарного засідання Економічної і Соціальної Ради ООН «Процедури ефективного здійснення Основних принципів незалежності судових органів» від 24 травня 1989 р., згідно з якими при реалізації

цих принципів державам слід приділяти особливу увагу необхідності виділення відповідних ресурсів для функціонування судової системи [2]. Крім того, зазначені підходи у фінансово-економічному забезпеченні судових органів схвалені положеннями Віденської декларації та Програмою дій, прийнятою на Всесвітній конференції з прав людини 25 червня 1993 р., згідно з положеннями якої кожній державі необхідно належним чином фінансувати установи, зайняті у відправленні правосуддя [3]. Подальшого уточнення зазначені міжнародні норми зазнали у Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи «Незалежність, дієвість та роль суддів» від 13 жовтня 1994 р., згідно з якою для створення відповідних умов праці для ефективною праці необхідно укомплектувати штати судових органів достатньою кількістю суддів, а також надати суддям допоміжний персонал та відповідне обладнання, зокрема засоби для діловодства, щоб вони могли діяти ефективно та без невинуватених затримок. Зрозуміло, що зазначені положення потребують відповідного фінансово-економічного забезпечення та регулювання у національному законодавстві [4].

Відповідно до ст. 130 Конституції України держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів [5]. У Державному бюджеті України щорічно окремим рядком визначаються видатки на утримання судів. Ця конституційна норма отримала подальший розвиток у статтях 1, 2 Закону України «Про джерела фінансування органів державної влади» від 30 червня 1999 р. № 783-XIV, якими передбачено здійснення органами державної влади своєї діяльності винятково за рахунок бюджетного фінансування в межах, передбачених законом про Державний бюджет України на відповідний рік, а кошти на їх фінансування, у тому числі на фінансове забезпечення діяльності судів в Україні, передбачаються у Державному бюджеті України [6].

Здійснення відповідних напрямів фінансово-економічної діяльності забезпечується апаратом Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ (далі – Апарат ВССУ) відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік» від 06 грудня 2012 р. № 5515-VI [7] та Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07 квітня 2011 р. № 3206-VI [8].

З метою оптимізації напрямів фінансово-економічного забезпечення діяльності ВССУ, реалізації відповідних норм законодавства України, впровадження міжнародного досвіду в цій сфері та забезпечення відповідності найсучаснішим потребам та вимогам судової системи України керівництвом Апарату ВССУ спільно з відповідним структурним підрозділом розроблено стратегію адміністрування Апарату ВССУ у сфері фінансово-економічного забезпечення на 2013–2015 рр., якою, серед іншого, передбачено:

1. Здійснення систематизації основних напрямів фінансово-економічного забезпечення діяльності ВССУ за п'ятьма основними групами:

1.1. Планування основних напрямів фінансово-економічного забезпечення діяльності ВССУ, в тому числі:

1.1.1. Розроблення плану діяльності на плановий та наступні за плановим два бюджетні періоди;

1.1.2. Організація та забезпечення на підставі плану діяльності та індикативних показників бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди складання проекту кошторису та бюджетного запиту;

1.1.3. Розробка та затвердження паспорта бюджетної програми і складання звіту про його виконання, здійснення аналізу показників виконання бюджетної програми;

1.1.4. Здійснення управління бюджетними коштами у межах встановлених бюджетних повноважень, організація та координація роботи одержувачів бюджетних коштів у бюджетному процесі;

1.1.5. Ведення бухгалтерського обліку відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі, а також інших нормативно-правових актів щодо ведення бухгалтерського обліку, в тому числі з використанням уніфікованої автоматизованої системи бухгалтерського обліку та звітності.

1.2. Поточна робота, що передбачає:

1.2.1. Формування та використання фінансових ресурсів загального та спеціального фондів для забезпечення діяльності ВССУ з урахуванням рівня витрат, який забезпечує можливість повного і незалежного здійснення правосуддя відповідно до законодавства;

1.2.2. Складання кошторисів ВССУ за загальним та спеціальним фондами, які містять обсяг надходжень із загального і спеціального фондів бюджету, та розподіл видатків за повною економічною класифікацією видатків на виконання основних функцій Апарату ВССУ;

1.2.3. Розробка планів асигнувань за загальним та спеціальним фондами помісячного розподілу бюджетних асигнувань, затверджених у кошторисі, за скороченою формою економічної класифікації видатків, який регламентує протягом року взяття бюджетних зобов'язань і здійснення платежів;

1.2.4. Формування в установленому порядку паспорта бюджетної програми;

1.2.5. Ведення бухгалтерського обліку господарсько-фінансової діяльності за такими напрямками: фінансове забезпечення, облік і контроль, грошові розрахунки, фінансова та бюджетна звітність, а також державна статистична, зведена та інша звітність (декларації) в порядку, встановленому законодавством;

1.2.6. Ведення обліку об'єктів державної власності, які належать до сфери управління ВССУ та підлягають внесенню до Єдиного реєстру об'єктів державної власності;

1.2.7. Відображення в документах достовірної та повної інформації про господарські операції і результати діяльності, необхідної для оперативного управління бюджетними призначеннями (асигнуваннями) та фінансовими і матеріальними (нематеріальними) ресурсами;

1.2.8. Забезпечення контролю за наявністю та рухом майна, використанням фінансових і матеріальних (нематеріальних) ресурсів відповідно до затверджених нормативів і кошторисів;

1.2.9. Здійснення заходів щодо належної організації приймання і зберігання матеріалів та інших цінностей;

1.2.10. Забезпечення своєчасної виплати і нарахування заробітної плати та прирівняних до неї платежів, оформлення платіжних документів, своєчасне і повне перерахування податків та відрахувань, контроль за дотриманням платіжної дисципліни;

1.2.11. Здійснення контролю за повнотою надходжень, взяттям бюджетних зобов'язань відповідно до бюджетних асигнувань, зокрема розміщенням замовлення, укладенням договорів, придбанням товарів, послуг, чи здійснення інших аналогічних операцій протягом бюджетного періоду;

1.2.12. Забезпечення надання публічної інформації про діяльність ВССУ запитувачам інформації, а також її передачі для розміщення на офіційному веб-сайті ВССУ, інформаційних стендах ВССУ за напрямками діяльності управління в межах компетенції відповідно до Положення про забезпечення доступу до публічної інформації у ВССУ;

1.2.13. Підготовка проектів відповідей на заяви і звернення з питань, що належать до сфери фінансово-економічного забезпечення.

1.3. Взаємодія з іншими державними органами та структурними підрозділами Апарату ВССУ:

1.3.1. Визначення основних організаційно-методичних засад бюджетного планування для використання структурними підрозділами під час підготовки пропозицій до бюджетного запиту ВССУ;

1.3.2. Забезпечення управління бюджетними призначеннями, визначеними розписом Державного бюджету України, затвердженого Міністерством фінансів України;

1.3.3. Розміщення замовлення, укладення договорів, придбання товарів, послуг чи здійснення інших аналогічних операцій протягом бюджетного періоду відповідно до порядку здійснення реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань, визначеного Державною казначейською службою України, погодженого Міністерством фінансів України;

1.3.4. Ведення бухгалтерського обліку відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, що затверджуються Міністерством фінансів України, а також інших нормативно-правових актів щодо ведення бухгалтерського обліку;

1.3.5. Надання структурним підрозділам даних бухгалтерського обліку та звітності для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, визначення можливих ризиків фінансово-господарської діяльності;

1.3.6. Встановлення обґрунтованих вимог до порядку оформлення і подання до відповідного управління структурними підрозділами первинних документів для їх відображення у бухгалтерському обліку, а також здійснення контролю за їх дотриманням.

1.4. Нормативна робота у сфері фінансово-економічного забезпечення діяльності ВССУ:

1.4.1. Визначення організаційно-методичних засад бюджетного планування для використання структурними підрозділами під час підготовки пропозицій до бюджетного запиту, розпису, кошторису витрат, паспорта бюджетної програми і звіту про його виконання, річного плану закупівель та додатка до нього;

1.4.2. Моніторинг проектів розпорядчих документів ВССУ з метою: упередження випадків перевищення затверджених бюджетних призначень; забезпечення взяття бюджетних зобов'язань за спеціальним фондом у межах відповідних фактичних надходжень спеціального фонду бюджету;

1.4.3. Забезпечення дотримання бюджетного законодавства при взятті бюджетних зобов'язань, своєчасного подання їх на реєстрацію, здійснення платежів відповідно до взятих бюджетних зобов'язань, достовірного та у повному обсязі відображення операцій у бухгалтерському обліку і звітності;

1.4.4. Внесення пропозицій щодо удосконалення порядку ведення бухгалтерського обліку, складання звітності, здійснення поточного контролю, провадження фінансово-господарської діяльності;

1.4.5. Визначення облікової політики, зміна обраної облікової політики з урахуванням особливостей діяльності ВССУ і технології оброблення облікових даних, у тому числі системи та форм внутрішньогосподарського (управлінського) обліку та правил документообігу, додаткової системи рахунків і реєстрів аналітичного обліку, звітності та контролю за господарськими операціями.

1.5. Здійснення контрольних функцій у сфері фінансово-економічного забезпечення ВССУ:

1.5.1. Здійснення контролю і комплексного економічного аналізу стану поточного фінансування та видатків ВССУ; використання бюджетних коштів винятково на цілі, визначені бюджетними призначеннями та бюджетними асигнуваннями;

1.5.2. Дотримання бюджетного законодавства при взятті бюджетних зобов'язань, їх реєстрації в органах казначейства та здійснення платежів відповідно до взятих бюджетних зобов'язань;

1.5.3. Контроль за дотриманням лімітів чисельності, встановлення посадових окладів суддям і працівникам Апарату ВССУ;

1.5.4. Контроль за дотриманням норм законодавства України щодо умов оплати праці суддів та працівників Апарату ВССУ;

1.5.5. Контроль за повнотою фінансових та статистичних даних та їх відповідності встановленим вимогам. Забезпечення накопичення, аналізу, поповнення, зберігання і захисту відповідних даних;

1.5.6. Контроль за дотриманням установлених правил оформлення, приймання та видачі товарно-матеріальних цінностей, за наявністю і рухом майна, використанням фінансових і матеріальних (нематеріальних) ресурсів відповідно до затверджених нормативів і кошторисів.

2. Активізація впровадження прогресивних форм і методів бухгалтерського обліку, комплексних комп'ютерних програм автоматизації процесів у сфері фінансово-економічного забезпечення Апарату ВССУ.

3. Забезпечення ефективного використання державних коштів, їх збереження, правильна організація бухгалтерського обліку та контролю, зокрема перегляду завищених чи застарілих норм витрат матеріалів, затрат праці тощо.

4. Зосередження особливої уваги на напрямках фінансового прогнозування у сфері фінансово-економічного забезпечення діяльності Апарату ВССУ в аспектах:

4.1. Наукового аналізу соціальних, економічних і науково-технічних процесів і тенденцій, об'єктивних причинно-наслідкових зв'язків соціально-економічних явищ господарського розвитку в сучасних умовах функціонування ВССУ і виявлення наявних проблем господарського розвитку;

4.2. Оцінки дії тенденцій, зазначених у підпункті 4.1, у перспективі та передбачення нових умов і проблем, що потребуватимуть вирішення у подальшому;

4.3. Прогнозування альтернатив розвитку, накопичення аналітичного матеріалу для обґрунтованого вибору тієї чи іншої можливості розвитку фінансово-економічного забезпечення ВССУ і прийняття оптимального планового рішення, що забезпечить його послідовний подальший розвиток; застосування методології економічного аналізу (використання системи абсолютних і відносних показників; порівняльний аналіз; метод групування; індексні розрахунки; економіко-математичні методи; балансовий метод).

5. Забезпечення поступального розвитку міжнародної співпраці з відповідними програмами, організаціями та установами, метою якого є покращення фінансово-економічного забезпечення діяльності ВССУ шляхом використання запропонованих інновацій.

Таким чином, стратегією адміністрування Апарату ВССУ у сфері фінансово-економічного забезпечення на 2013–2015 рр. передбачено систематизацію відповідних напрямів діяльності Апарату ВССУ за п'ятьма основними групами: планування основних напрямів фінансово-економічного забезпечення діяльності ВССУ; поточна робота; взаємодія з іншими державними органами та структурними підрозділами Апарату ВССУ; нормативна робота

у сфері фінансово-економічного забезпечення діяльності ВССУ; контроль у сфері фінансово-економічного забезпечення ВССУ. Пріоритетами у сфері фінансово-економічного забезпечення діяльності Апарату ВССУ визначено активізацію напрямів упровадження прогресивних форм і методів бухгалтерського обліку, комплексних комп'ютерних програм та автоматизацію процесів; ефективне використання державних коштів, їх збереження, забезпечення правильної організації бухгалтерського обліку та контролю; посилення напряму фінансового прогнозування та забезпечення поступального розвитку міжнародної співпраці з відповідними програмами, організаціями та установами з метою покращення результатів окремих напрямів фінансово-економічного забезпечення діяльності ВССУ.

Список використаних джерел

1. Основні принципи незалежності судових органів. Схвалені резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада та 13 грудня 1985 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_201
2. Резолюція 1989/60 15-го пленарного засідання Економічної та Соціальної Ради ООН «Процедури ефективного здійснення Основних принципів незалежності судових органів» від 24 травня 1989 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_827
3. Віденська декларація від 25 червня 1993 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_189
4. Рекомендація Комітету Міністрів Ради Європи від 13 жовтня 1994 р. № (94) 12 «Незалежність, дієвість та роль суддів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_323
5. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – С. 141.
6. Про джерела фінансування органів державної влади : Закон України від 30 червня 1999 р. № 783-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 34. – Ст. 274.
7. Про Державний бюджет України на 2013 рік : Закон України від 06 грудня 2012 р. № 5515-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5515-17>
8. Про засади запобігання і протидії корупції : Закон України від 07 квітня 2011 р. № 3206-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 40. – Ст. 404.

Капустинський В. А., Салійчук І. С. Стратегія адміністрування апарату Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ у сфері фінансово-економічного забезпечення на 2013–2015 роки

Анотація. У статті проаналізовано і систематизовано окремі напрями фінансово-економічного забезпечення діяльності Апарату ВССУ. На основі положень міжнародних нормативно-правових актів запропоновано принципи взаємодії із структурними підрозділами Апарату та визначено пріоритети у зазначеній сфері адміністрування.

Ключові слова: фінансово-економічне забезпечення, адміністрування, бухгалтерський облік, паспорт бюджетної програми, бюджетні зобов'язання, державні кошти.

Капустинский В. А., Салийчук И. С. Стратегия администрирования аппарата Высшего специализированного суда Украины по рассмотрению гражданских и уголовных дел в сфере финансово-экономического обеспечения на 2013–2015 года

Аннотация. В статье проанализированы и систематизированы отдельные направления финансово-экономического обеспечения деятельности Аппарата ВССУ. На основе положений международных нормативно-правовых актов предложены принципы взаимодействия со структурными подразделениями Аппарата и определены приоритеты в указанной сфере администрирования.

Ключевые слова: финансово-экономическое обеспечение, администрирование, бухгалтерский учет, паспорт бюджетной программы, бюджетные обязательства, государственные средства.

Kapustynskiy V., Saliichuk I. High Specialized Court of Ukraine for Civil and Criminal Cases Staff Administering Strategy in Sphere of Financial and Economic Provision in 2013–2015

Summary. Separate directions of financial and economic provision of the HSCU Staff's activity were analyzed and systematized in the article. On the basis of provisions of international and legal acts of interaction with structural subdivisions of the staff were suggested, priorities in the noted administrating sphere were determined.

Key words: financial and economic provision, administering, bookkeeping, passport of budget programme, budget commitments, public funds.